

KPI-opgave: Diakoni

Arbejdsspørgsmål

Hvad er diakoni, og hvad er forholdet mellem diakoni, kirke og tro?

Baggrund for opgaven

Denne opgave tager sin begyndelse mens jeg er på vej ind i det afsluttende semester af min uddannelse som socialdiakon på Diakonhøjskolen i Aarhus. I tre år har mine klassekammerater og jeg stillet os selv spørgsmålet: Hvad er diakoni egentligt? Det er en intern joke på studiet, at det er spørgsmålet man bliver ved med at stille i tre et halvt år uden at finde svar. Denne opgave vil være mit forsøg på at give et svar.

Det er ikke fordi vi ikke præsenteres for svar på hvad diakoni er på Diakonhøjskolen. Men det er svært at forstå. Diakoni er ikke et begreb vi er vant til at bruge, og diakonien læner sig ofte op ad begreber der er lagt lettere at forklare, som fx næstekærlighed og omsorg. Selvom diakoni minder om disse to er de ikke fyldestgørende svar på en definition. Det vil være naivt – og måske også en smule hovmodigt – at tro at jeg i denne opgave kan komme med et fyldestgørende svar på hvad diakoni er. Der er skrevet tykke bøger om diakoni, og det er ikke formålet her. Forhåbningen er dog at give et kortere svar på hvad diakoni er, hvordan forholdet mellem diakoni, kirke og tro er. Desuden vil jeg i opgaven diskutere, om man kan tale om diakoni uden at tale om Gud, og hvorvidt man kan udøve diakoni uden at have en personlig tro.

Diakoni- et par definitioner

Diakoni oversættes ofte med at tjene/tjeneste. Lige som Jesus tog en tjenerskikkelse på (Fil 2,7), kaldes vi til at gøre det samme over for vore medmennesker. Vi tjener Gud ved at tjene de mennesker i nød som vi møder på vores vej. Men den australske teolog John Collins mener, at diakoni også kan oversættes med 'formidler' eller 'den der går imellem'. Det betyder, at det ikke kun er selve den diakonale handling der er fokus på, men i lige så høj grad ham, ved hvem vi har fået givet mandat til at hjælpe. Hans Raun Iversen skriver: *"at en diakon er én, der af en anden har fået i opdrag at gå imellem den anden og en tredje, for at fuldføre den andens gerning overfor den tredje."* (Iversen 2001 s. 17). Som diakon har man af Gud fået givet mandat til at gøre Guds vilje overfor ens medmennesker.

Hans Raun Iversen beskriver diakoni som *"livshjælp, hvor livet er truet"* (Iversen jf. Hjort 2020 s. 95). Det betyder at diakoni kan se ud på mange måder og henvende sig til mange forskellige målgrupper. Hvor man traditionelt forbinder diakoni med hjælp til særlig udsatte grupper i samfundet - som eksempelvis syge og misbrugere - ser man i dag at de diakonale tiltag også målretter sig bl.a. ensomme unge, gravide og familier (Hjort 2020). Den norske kirkes diakoniplan definerer diakoni på følgende måde: *"Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og kommer til udtryk gennem nestekærlighed, inkluderende fællesskab, vern om skaperverket og kamp for retfærdighed."* (Den Norske Kirkes Plan for diakoni 2020). Denne definition mener jeg er særdeles velformuleret, da den både understreger sammenhængen mellem evangelie og handling - at vi ikke kan have det ene uden det andet - samt hvordan disse handlinger så kan se ud. Diakoni er mangfoldigt, og handler både om det nære og tætte (fx næstekærligheden mellem to mennesker her og nu) og så det større og det, der er mere fjernt (fællesskabet, det skabte og fremtiden). Jeg vil her kort uddybe de fire udtryk:

Udtrykt gennem næstekærlighed: Næstekærlighed er nok det de fleste vil forbinde med diakoni, og de to ting minder også meget om hinanden - det handler om at elske ens medmennesker. Nissen beskriver forskellen mellem dem som at næstekærlighed er almen menneskelig, hvorimod diakoni er et specifikt kristent kald (Nissen 2020). Diakonien rummer - som ovenstående definition også viser - mere end den umiddelbare hjælp mellem mennesker. Diakoni er også organiseret omsorgsarbejde; næstekærligheden organiseres ikke på samme måde, men opstår spontant.

Inkluderende fællesskaber: *"Det er ikke godt for mennesket at være alene"* (1. Mos 2,18). Det kristne menneskesyn, som jeg vil komme ind på senere, rummer også bevidstheden om at mennesket er skabt til fællesskab. Alle mennesker har brug for et fællesskab, og kirken burde i teorien være det mest inkluderende fællesskab af alle, i hvert fald hvis man ser på hvordan Jesus tog imod de mennesker der kom til ham. Diakonien rummer en forståelse for at mennesker kan have brug for hjælp til at styrke de relationelle bånd eller skabe nye hvor relationer er gået i stykker. Denne del af diakonien overlapper i høj grad det pædagogiske arbejdsområde.

Værn om skaberværket: Det er indlagt i skabelsen at mennesket skal underlægge sig skaberværket og herske herover (1. Mos 1,28). I de senere år, i forbindelse med at klimakrisen fylder mere og mere, er der kommet fokus på over hele kloden, at det vi gør ved skaberværket har indflydelse på vores medmennesker. Derfor er opmærksomhed på bæredygtighed og på at værne om skaberværket også en diakonal opgave, for at passe på skaberværket er også at passe på vores medmennesker.

Kamp for retfærdighed: Diakonien stopper ikke når næstens nød er lindret, og fortalervirksomhed bliver mere udbredt inden for det diakonale område. Nissen skelner mellem karitativ diakoni - som er den diakoni der finder sted mellem mennesker, og som er udtryk for direkte hjælp – og profetisk diakoni. Profetisk diakoni har fokus på at kæmpe imod uretfærdige systemer og strukturer og være talerør for dem, der ikke bliver hørt (Nissen 2020). Begge sider af diakonien er nødvendige.

Bibelsk baggrund

Ordet diakoni - i forskellige former - bruges 100 gange i Det Nye Testamente (Iversen 2001), og betydningen af ordet redegjordes der for i det ovenstående afsnit. Man kan teologisk eller bibelsk definere hvad diakoni er og rummer ud fra en lang række bibeltekster, men jeg vil her primært bruge Verdensdommen i Matthæusevangeliet kapitel 25:

Når Menneskesønnen kommer i sin herlighed og alle englene med ham, da skal han tage sæde på sin herligheds trone. Og alle folkeslagene skal samles foran ham, og han skal skille dem, som en hyrde skiller fårene fra bukkene; fårene skal han stille ved sin højre side og bukkene ved sin venstre. Da skal kongen sige til dem ved sin højre side: Kom, I som er min faders velsignede, og tag det rige i arv, som er bestemt for jer, siden verden blev grundlagt. For jeg var sulten, og I gav mig noget at spise, jeg var tørstig, og I gav mig noget at drikke, jeg var fremmed, og I tog imod mig, jeg var nøgen, og I gav mig tøj, jeg var syg, og I tog jer af mig, jeg var i fængsel, og I besøgte mig. Da skal de retfærdige sige: Herre, hvornår så vi dig sulten og gav dig noget at spise, eller tørstig og gav dig noget at drikke? Hvornår så vi dig som en fremmed og tog imod dig eller så dig nøgen og gav dig tøj? Hvornår så vi dig syg eller i fængsel og besøgte dig? Og kongen vil svare dem: Sandelig siger jeg jer: Alt, hvad I har gjort mod en af disse mine mindste brødre, det har I gjort mod mig. (Matt 25,31-40)

Det er det vi kaldes til i diakonien: at tage os af de mennesker der lider nød, fordi Kristus selv er til stede i de nødlidende (Hjort 2020). Det er næstens nød der bestemmer hjælpens art, og derfor vil diakonien kunne se ud på endnu flere måder end Jesus skitserer i teksten. De diakonale dyder der nævnes i teksten har været

udgangspunkt i diakonal praksis siden kirkens oprindelse. Når vi læser om Jesu gerninger i evangelierne ser vi, at han har øje for mennesker omkring ham, og han mødte mennesker lige der hvor de var, i den nød de var i, både fysisk og åndeligt. Jesus kaldte sine disciple og kalder os i dag til efterfølgelse af ham.

Menneskesyn

Når vi taler om diakoni vil vi utvivlsomt komme ind på menneskesynet der ligger til grund. Diakonien hviler på et kristent menneskesyn, men hvad er det? Det kristne menneskesyn handler ifølge Carsten Hjorth Pedersen om fire aspekter: At være skabt, at være faldet, at være frelst og at være opretholdt (Pedersen 2022).

Det mest centrale i forhold til diakoni er menneskets skabthed. Jeg var tidligere inde på, at mennesket er skabt til fællesskab, og her vil beskrives betydningen af at være skabt i Guds billede. At mennesket er skabt i Guds billede, er grundlag for at kunne sige, at mennesket er værdifuldt – et udsagn de fleste mennesker vil erklære sig enige i. For at lægge en dimension mere til værdien af det enkelte menneske, kan vi se på at det er frelst. Måske ikke endnu, men forudsætningerne for frelse er tilstede hos alle mennesker: Jesus er død og opstået for alle mine medmennesker. Det viser hvor enorm en værdi hver enkelt har. Og det kalder diakonen til at vise denne kærlighed og værdighed videre. Det kan man gøre ved at gøre lige lidt mere end det, der forventes eller som proceduren fordrer.

At mennesket er opretholdt af Gud har en væsentlig forbindelse til diakonien. Ud over at Gud skaber livet og giver livsånede til hvert enkelt menneske, bruger Gud også mennesker til at opretholde andre, både fysisk og mentalt. Det gælder for alle mennesker at vi har indflydelse på om dem der omgiver os lykkes eller ej, men som diakon er der et særligt kald til at hjælpe mennesker med at være til og til at udvikle sig.

En sidste dimension er mennesket som faldet. At det kristne menneskesyn også har denne mindre positive side af mennesket med i sit blik, kan i bedste fald værges os fra skuffelsen, når de mennesker, vi arbejder med og for, ikke gør det gode, det fornuftige eller det vi håbede, de ville gøre. Hvis ikke det fjerner skuffelsen, giver det i det mindste en lille forklaring: vi er alle brudte, og som Paulus siger i Romerbrevet: *"Det gode som jeg vil, det gør jeg ikke, og det onde som jeg ikke vil, det gør jeg."* (Rom 7,19). Det giver en realistisk vinkel på det at være menneske, som også rummer de brudte mennesker. Hvor det humanistiske menneskesyn og dens optimistiske - og måske naive - tro på menneskets potentiale, kan lede til forsømmelse af de mennesker der er fejlslagne eller knækkede, fordi de ikke passer ind i billedet, har det kristne og diakonale menneskesyn en kærlighed også til disse mennesker (Thorsen 2020) På den måde bringer det diakonale menneskesyn en vis form for håb ind i det, der ikke lykkes: *"Diakonien skal med andre ord bidrage til at normalisere, at det at være menneske ikke kun er at lykkes, men også at mislykkes."* (Hjort 2020 s. 96). Den vished gælder også over for den, der udøver diakoni.

Det diakonale menneskesyn rummer også en ligeværdighed mellem mennesker. Tidligere biskop Jan Lindhart har fint formuleret: *"Den for tiden stærke skal hjælpe den for tiden svage."* Denne formulering med fokus på "for tiden" understreger, at selvom jeg kan være den der hjælper i dag, kan jeg i morgen være den der har brug for hjælp. Det kalder på en ydmyghed hos den der hjælper, og understreger ligeværdigheden mellem mennesker. Som Guds skabte mennesker, har vi en iboende ligeværdighed, men bevidstheden om, at min rolle som den stærke er "for tiden" tydeliggør medmenneskeligheden mellem os. Vi er – når alt kommer til alt – mennesker sammen. Dette er særligt relevant for diakoniens menneskesyn.

Kirken og diakoni

Kan vi have kirke uden diakoni?

Ifølge det lutherske verdensforbund består kirken af et fællesskab med tre iboende værdidimensioner: gudstjeneste, forkyndelse og tjeneste (diakoni). De er gensidigt afhængige af og rodfæstede i hinanden, og der kan ikke skelnes hierarkisk mellem dem (Thorsen 2020). Også den katolske kirke taler for nødvendigheden af diakonal tjeneste: *"Kærlighedstjenesten er ikke en velfærdsaktivitet for kirken, som man lige såvel kunne overlade til andre, men høre til dens natur, og er et ufravigeligt udtryk for selve dens væsen"* (Pave Benedikt XVI, jf. Thorsen 2020 s. 60).

Disse udsagn peger henimod et nej til overskriftens spørgsmål; vi kan ikke have en kirke uden diakoni. Alligevel er det forholdsvis nyt at den danske folkekirke har fokus på diakoni. Vi skal helt frem til 2006 før diakoni skrives ind i Folkekirkens formålsparagraf med betænkning 1477 (Hjort 2020). Grunden dertil skyldes formentlig en lang tradition for at diakonale organisationer varetog den diakonale omsorgsopgave, mens kirken tog sig af gudstjenester og forkyndelsen.

I 1920'erne gjorde Tidehverv op med en efterfølgelsesteologi. Man mente, at der blev lagt for meget vægt på de gode gerninger, og opgørets formål var at vende om fra gerningsretfærdigheden til frisættelsen ved Guds nåde alene. Det betød, at kirken kom til at varetage den forkyndende opgave og gudstjenesten, mens diakonien blev adskilt fra kirken direkte, og i stedet opstod en lag række kirkelige, diakonale organisationer som eksempelvis Kirkens Korshær og KFUM's sociale arbejde (Stubkjær 2020). Selvom det er vigtigt at have for øje at diakonien aldrig kan føre til frelse, men at dette sker ved Guds nåde og barmhjertighed alene, så er det ikke godt for hverken kirke eller diakoni at adskilles på den måde. Stubkjær skriver: *"For det første bliver det et koldt samfund, hvis omsorgen ikke har sin rod i en højere instans uden for mennesket selv (for bliver mennesket højeste instans, så går der let økonomi i det). Og for det andet tømmer vi ritualerne for indhold, hvis ikke de er forbundet med den praktiske omsorg i verden uden for kirken."* (Stubkjær 2020, s. 51). Den interne forbundethed der er mellem forkyndelse, gudstjeneste og tjeneste, har altså stor betydning. Som følge af at Velfærdsstaten i højere og højere grad har brug for hjælp til at løfte omsorgsopgaver, er diakonien igen kommet på dagsordenen i menighederne.

Det er vigtigt. Diakonien får os til at se udad, og til at være kirke for andre end menigheden. Dietrich Bonhoeffer siger: *"En kirke, der ikke er kirke for andre, er ikke nogen kirke."* (Bonhoeffer jf. Viborg Stifts diakoniudvalg). Man kan sige at han sætter det på spidsen, men han understreger bare hvad Jesus sagde: *"Gå derfor hen og gør alle folkeslag til mine disciple"* (Matt 28,19). Vi skal ikke holde det gode vi har fået for os selv, vi skal give det videre, vi skal gå til *alle* folkeslag. *Alle* samfundsgrupper. Hvis vi siger vi er efterfølgere af Jesus, kan vi ikke have nok i os selv, kan vi ikke være ligeglade med vores medmennesker: *"[...] den kristne tro skal have konsekvenser i form af at tage ansvar for mennesker, der lider. Det er Kristus selv, vi genfinder i de nødlidende. En bekendelse til ham uden en omsorg for de nødlidende er derfor en selvmodsigtelse."* (Hjort 2020 s. 89). Vi kan ikke have en kirke uden diakoni. Den enkelte menighed eller den enkelte kristne kan ikke nå alle grupper. Derfor er det fantastisk at minde sig selv om, at kirken er meget mere end mig og min menighed. Vi kan ikke hjælpe alle, men vi er forpligtede til at hjælpe nogen.

Mennesker overalt har brug for hjælp både i det dennesidige liv, men også i et åndeligt forhold. Det kan være svært at nå ud til kirkefremmede mennesker i Danmark med evangeliet i dag. Et sidste argument for vigtigheden af diakoni i kirken er følgende: *"I den vestlige verden, som i stigende grad er fremmed over for kristendommen, kan diakonien for mange blive det første møde med kirken. Dermed er diakonien også om end indirekte med til at pege mennesker hen mod den Herre, i hvis tjeneste den står."* (Thorsen 2020 s. 71) Diakonien opgave er ikke at forkynde med ord, det er forkyndelsens opgave. Men hvis vi i diakonien går ud fra princippet: *"forkynd evangeliet; brug om nødvendigt ord"* som ofte fejlagtigt tilskrives Frans af Assisi

(Tilliv.dk), så kan vi godt forkynde Guds kærlighed til mennesker, med det vi gør. Som kirke skal vi forkynde evangeliet. Med og uden ord. Derfor kan vi ikke have en kirke uden diakoni.

Diakoni uden kirken?

I sidste afsnit konkluderedes det, at kirken må være diakonal. Det leder dog til spørgsmålet: Er diakonien altid kirkelig? Det senmoderne samfunds berøringsangst for forkyndelse i det offentlige rum har medført en italesat afstandtagen fra det forkyndende element hos mange diakonale organisationer. Det kan gøre det vanskeligt at skelne diakonalt arbejde fra ikke-kirkeligt socialt arbejde, og rejser spørgsmålet, om diakoni ligeså vel kan være ikke-kirkelig som kirkelig, eller om det da bliver noget andet. (Thorsen 2020)

Det er ikke diakoniens hovedopgave at forkynde, og den diakonale hjælp må altid ses som et mål i sig selv, og ikke som et middel til at forkynde Jesus som frelser. Denne sandhed kan dog let og er blevet brugt som baggrund for at nedtone det konfessionelle, og det tilfredsstillende både kvalificerede, kirkefremmede medarbejder og brugere, samt den sekulære offentlighed. Thorsen skriver, at den samfundsopfattelse, at medmenneskelig hjælp og tjeneste bedst sker udenom værdimæssig - herunder religiøs - bevæggrund, kan være det, der får en forlegenhed over diakoniens missionske sider til at blusse op, hvorfor disse er blevet nedtonet (Thorsen 2020). Det kristne værdisæt kan for så vidt godt være til stede, men specifik kristen praksis som eksempelvis bøn og andagt er enten blevet fjernet helt, eller blevet til et frivilligt supplement til de medarbejder og brugere, der ønsker det. Selvom et fokus på at lindre den dennesidige lidelse i menneskers tilværelse er vigtig og også en diakonal opgave, mister diakonien sit særkende, sin tyngde og måske sin mulighed for at hjælpe mennesker i åndelig forstand, hvis ikke den husker sit tilhørsforhold til kirken og Kristus. Hvis diakonien skal have mulighed for at bære håbet hen hvor alt håb synes ude, er der behov for håbet om en ny begyndelse, en ny verden: Håbet om Gudsriget. Hvis diakonien mister sin forbundethed med gudstjenesten og forkyndelsen, bliver det en fattigere diakoni. *"Uden håbet om gudsriget mister diakonien sin kristne bestemmelse og bliver i teori og praksis en del af velfærdsstatens serviceydelser."* (Moltmann jf. Thorsen 2020 s. 69)

Hvis diakoni skal være diakoni må den være kirkeligt funderet¹. Hvis ikke er der tale om værdibaseret omsorgsarbejde. Det skal ikke forstås som om, at diakonalt omsorgsarbejde er bedre end andet omsorgsarbejde, det er absolut ingen garanti for (Nissen 2020). Værdierne man arbejder ud fra kan i mange sammenhænge ligge meget tæt op ad hinanden: værdier om ligeværd, værdighed og fællesskab. Men for at værne om begrebet diakoni, bør der skelnes mellem kristent omsorgsarbejde (diakoni) og alment omsorgsarbejde.

Diakoni og den personlige tro

Dette afsnit følger i tæt forlængelse af de to ovenstående, og udspringer blandt andet af udviklingen på Diakonhøjskolens ansørgelsesgrundlag. Hvor der siden oprettelsen af Diakonhøjskolen har været tæt tilknytning til det kirkelige bagland, har Diakonhøjskolen siden 2012 været en professionsbacheloruddannelse der udbydes i samarbejde med VIA UC (Lodberg 2020). Det betyder blandt andet, at hvor der tidligere bl.a. var optagelseskrav om, at man var medlem af folkekirken (dog med mulighed for dispensation) og have interesse i at tage aktiv del af kirkens arbejde (Hougaard 2001), er adgangskravene i dag at man har bestået en gymnasial uddannelse eller en relevant erhvervsfaglig uddannelse (ug.dk). Det åbner op for mange studerende, der ellers ikke havde søgt til Diakonhøjskolen, men det rejser også spørgsmålene om hvad diakoni er, hvis ikke den nødvendigvis skal bæres af kristne mennesker.

---

¹Når der her skrives kirkeligt funderet kunne der i dansk sammenhæng lige så godt stå funderet i en kristen organisation.

Her stopper vi lige op for to vigtige pointer. For det første: "Vi måler ikke nogen på troen". Det siger mine undervisere i diakoni jævnligt på Diakonhøjskolen. Vi måler ikke nogen på troen. Det betyder at alle kan være med. Og alle skal kunne være med. Diakonhøjskolen er en SU-berettiget uddannelsesinstitution, og der skal være plads til alle uanset overbevisning. Og jeg tror det er vigtigt, at vi også tager det med os ind i kirken. Vi hverken kan eller skal måle nogen på troen. Hvis vi gør det, gør vi os selv til Gud som dommer over vores medmennesker, og det er Hans ret alene. Så selvom jeg om lidt vil argumentere for at diakonien udspringer af den personlige tro, er der ingen der kan eller skal måle den tro hvormed nogen udføre omsorgsarbejdet.

For det andet er det som nævnt ovenfor er det er vigtigt at understrege, at diakonale handlinger ikke er garanti for bedre omsorg for næsten end humanistisk omsorgsarbejde. Det kan nogle gange komme til at lyde sådan når vi taler om diakoni og store og flotte vendinger, men faktum er, at et er at tale, og noget andet er at handle. Og når det kommer til handling, kan ikke-kirkeligt omsorgsarbejde være mindst lige så godt som det kirkelige.

Når dette afsnit om diakoni og tro alligevel er medtaget, er dels fordi der i dansk kontekst ikke nødvendigvis er garanti for, at den fysiske kirkens arbejde udføres af troende. Spørgsmålet om man skal være kristen for at udføre diakonalt arbejde ligger tæt op ad spørgsmålet om man skal være troende kristen for at være præst. Og på det punkt hænger vores folkekirkestruktur og -tradition ikke sammen med den bibelske. For i dansk praksis kan man godt varetage disse embeder uden troen på Gud.

Derudover er dette afsnit med for at understrege, at en af de væsentligste forskelle mellem diakoni og alment omsorgsarbejde ligger i motivationen. I 1. Johannesbrev 4,19 står der: "*Vi elsker, fordi han elskede os først.*" Det er den motivation, der ligger til grund for diakonal tjeneste. Kærligheden fra Gud til mennesker er det, det hele udspringer af. Vi elsker Gud, fordi han elskede os først, og vi elsker hinanden, fordi han elskede os og de andre, og fordi vi elsker ham. Det handler ikke om gerningsretfærdighed når vi hjælper vore medmennesker, men det handler om en livsindstilling, som kristne har, og som er fremmed for verden; nemlig tjenesten i kærlighed. Nissen skriver: "*At være i Guds tjeneste er samtidig at være i tjeneste for medmennesket. Tjenesten er en diakonal grundholdning.*" (Nissen 2020, s. 313). Der er en holdning i diakonien som adskiller sig fra anden omsorgsetik. Diakoni er at have fået mandat af Gud til at gøre hans vilje over for et andet menneske. Det er at være med far på arbejde, at tjene næsten for at tjene Gud. Det kalder på en tro i den enkelte for at det bliver meningsfuldt.

Det betyder også, at den tjeneste man udfører, ikke kun tjener til næstens gavn, men det tjener også Gud til ære. Mig bekendt er der endnu ingen undersøgelser på det, men jeg tror, det gør noget for hvor langt man går i arbejdet. Ved et besøg i Barnets Blå Hus talte lederen om, at de har muligheden for - og ikke mindst viljen til - at gå lidt længere for de familier der kommer i huset. Dels fordi de er et privat tilbud under Blå Kors, som har friere rammer for prioritering end kommunale tilbud, og dels fordi Blå Kors har sit fundament på den kristne tro og det kristne menneskesyn. Det prioriteres, at der bruges ekstra tid og ressourcer på dem der søger hjælp end på andre arbejdsopgaver. Det kan være positivt, og det kan være forbundet med udfordringer for både diakoner og borgere. Jeg tror, at troen på Jesus medfører en villighed til at gå et ekstra skridt. Nogle gange er dette ikke den bedste løsning at gå længere end nødvendigt, men i min personlige brand for arbejdet med mennesker må jeg tro på, at det gør en forskel om jeg møder den enkelte med Guds kærlighed gennem min professionelle omsorg, end hvis jeg står der alene.

Troen på den kærlige, skabende Gud og Guds riges komme er det der giver diakonien sin begrundelse og sit stadige håb. Lad mig afslutte dette afsnit med et citat om troen på Gudsrigets betydning for arbejdet: "*Alle tre værdier [tro, håb og kærlighed] udspringer af Jesu forkyndelse om Gudsriget. Om troen gælder det således, at det er en tro, der nægter at godtage verden, som den er. [...] En tro, der i et syn har set en ny verden, hvor der bliver regnet med menneskelig værdighed, og hvor alles fællesskab med alle vil være en realitet. [...]*"

Når det hele ser håbløst ud, må diakonien vise, at der er håb på trods. Opgaven er at være undervejs sammen med mennesker i tro, håb og kærlighed.” (Nissen 2020, s. 334)

Afslutning- en udfordring til læseren

Hvordan afrunde en opgave om diakoni bedre end med en udfordring til dig der læser med om at engagere dig i diakonalt arbejde? ”Åh nej” kan jeg næsten høre nogen udbryde. For diakoni føles ikke nemt at komme i gang med, for selv efter at have læst en hel opgave om diakoni, hvad er det så? Diakoni er på en gang simpelt og på samme tid enormt komplekst: Diakoni er, at vise Guds kærlighed videre til medmennesket gennem tjeneste, for at afhjælpe den nød vedkommende står i.

Og hvordan ser det så ud i praksis? Uden helt at komme med et svar vil jeg alligevel forøge at pege i en retning: Til den enkelte vil jeg opfordre til at udtrykke Guds kærlighed til mennesker du møder på din vej, gennem den umiddelbare næstekærlighed. Til kirker og kristne fællesskaber vil jeg udfordre til, at man undersøger hvilken nød I ser i jeres lokalområde, og overvejer hvordan I kan være med til at hjælpe. Det kan være der allerede er diakonale tiltag i sognet som man kan støtte op om, men det kan også være man skal starte et nyt projekt. Hvordan det gøres helt konkret, er en anden opgave værdig. Her vil jeg blot opfordre til at udnytte de styrker I har: For nogen vil det være at strikke huer til hjemløse, for andre vil det være at bage småkager til børnefødselsdage. For andre igen vil det være at hjælpe med at flytte eller fikse en cykel. For nogen er det at organisere en julegaveindsamling og -uddeling, eller starte en torsdagsklub for ensomme. Det er kun fantasien der sætter grænser. Det er vigtigt at huske på hvem der er der kalder os til denne tjeneste, og at han ikke kalder os til at stå alene med opgaven. Jesus siger: *”Jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.”* (Matt 28,20), og det gælder også i det diakonale arbejde.

Diakoni kan godt være svært, men vi er aldrig blevet lovet en nem opgave her på Jorden. Det kræver noget - nogle gange rigtig meget - at se alle mennesker som værdifulde, altid. Det skal vi som kirke øve os på, både indenfor kirkens mure og udenfor. Jeg drømmer på kirkens vegne om, at det bliver naturligt for os at hjælpe vores lokalsamfund og tale højt om, at vi er Kirke. At vi også uden for kirkens trygge rammer kan være stolte af den Herre vi tjener. Og hvis tjenesten føles meningsløs og hård, så huske på Paulus’ ord: *”Hvad I end gør, gør det af hjertet – for Herren og ikke for mennesker. I ved jo, at I af Herren skal få jeres arv til gengæld. Tjen Kristus, vor Herre.”* (Kol 3,23-24). Diakoni er for næstens skyld. Til Guds ære. Og formentlig vil den der udøver diakoni opleve, at allerede i det dennesidige liv får man en hel masse igen.

Litteratur

Bibelen. Det Danske Bibelselskab

Den norske kirkes Plan for diakoni: https://www.kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/samfunnsansvar/diakoni/plan-for-diakoni_rev2020.pdf (brugt 10-01-24)

Forkyndelse af evangeliet med eller uden ord: <https://www.tilliv.dk/artikel/evangeliet-i-snaever-og-bred-forstand/> (brugt 12-02-24)

Hjort, B.G. (2020): "Diakonien vision om ligeværd og gensidighed mellem mennesker". I Lodberg, B., Nissen, J., Kristoffersen, S., Pedersen, J.M. (red) *Diakoni - Perspektiver og pejlinger*. Eksistensen

Hougaard, B. (2001): "De diakonale uddannelser i Danmark". I Nissen, K. (red) *Diakoni - En integreret dimension i folkekirkens liv*. Aros

Iversen, H.R. (2001): "Hvad er diakoni og diakonat egentlig?" I Nissen, K. (red) *Diakoni - En integreret dimension i folkekirkens liv*. Aros

Kirke og diakoni (Bonhoeffer): <https://viborgstift.dk/stiftsudvalg/diakoni/hvad-er-diakoni> (brugt 12-02-24)

Lodberg, B. (2020): "Diakonhøjskolens baggrund og udvikling - nogle brikker til historien". I Lodberg, B., Nissen, J., Kristoffersen, S., Pedersen, J.M. (red) *Diakoni - Perspektiver og pejlinger*. Eksistensen

Nissen, J. (2020): *Håb på trods - Diakonale værdier i social- og sundhedsarbejde*. Eksistensen

Pedersen, C.H. (2022): Handout i forbindelse med KPI-akademi 24. november 2022

Stubkjær, H. (2020): "Diakoni og retfærdighed". I Lodberg, B., Nissen, J., Kristoffersen, S., Pedersen, J.M. (red) *Diakoni - Perspektiver og pejlinger*. Eksistensen

Thorsen, J.E. (2020): "Den diakonale kongetjeneste". I Lodberg, B., Nissen, J., Kristoffersen, S., Pedersen, J.M. (red) *Diakoni - Perspektiver og pejlinger*. Eksistensen

Uddannelsesguiden om professionsbachelor i diakoni og socialpædagogik: <https://www.ug.dk/uddannelser/professionsbacheloruddannelser/paedagogiskeuddannelser/diakoni-og-socialpaedagogik> (brugt 11-01-24)